

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ
ГРОМАДЯНОЗНАВСТВА, ГЕОГРАФІЇ
ТА МЕТОДИК ЇХ ВИКЛАДАННЯ»**

***20 травня 2025 року
м. Рівне, Україна***

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова оргкомітету:

Віталій ДЕМ'ЯНЧУК – ректор Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»; доктор юридичних наук, професор, Академік Академії адміністративно-правових наук, член-кореспондент Академії економічних наук України.

Заступники голови оргкомітету:

Наталія МЕДИНСЬКА – доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Наталія ЛОПАЦЬКА – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії, теорії держави і права та філософії ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Оксана ЯРОМЕНКО – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії і туризму, начальник відділу з наукової діяльності та аспірантури ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Володимир СТАРЖЕЦЬ – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії, теорії держави і права та філософії ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Члени оргкомітету:

Володимир ТРОФИМОВИЧ – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії імені проф. М. П. Ковальського Національного університету «Острозька академія»; Заслужений працівник освіти України.

Сергій ПУГАЧ – доктор географічних наук, професор, професор кафедри економічної та соціальної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Віліна ПЕРЕСАДЬКО – доктор географічних наук, професор, декан факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського Національного університету імені В. Н. Каразіна.

Руслана ПОПП – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України та правознавства Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Віталій ЛЕВИЦЬКИЙ – доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії держави і права та філософії ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Олександр ЯКОВЧУК – кандидат географічних наук, доцент, декан факультету географії, історії та туризму ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Андрій ЛЕВДЕР – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри історії, теорії держави і права та філософії ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Ніна МИРОНЕЦЬ – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри географії і туризму ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Андрій РОМАНІВ – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії і туризму ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

УДК 94 (05)

А43 Актуальні питання історії громадянознавства, географії та методик їх викладання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, 20 травня 2025 року) / Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Рівне, 2025. 219 с.

Тексти подаються в авторській редакції. За достовірність фактів, посилань, приміток, коментарів відповідає автор (автори) публікації.

© Автори публікацій, 2025

© Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», 2025

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Історичні пам'ятки села Голгоча на Тернопільщині

Байда І. П., Давидюк Р. П.9

Місце історії повсякдення у сучасній історичній освіті

Басюк Н. С., Гуменюк О. В.14

Критика концепції «давньоруської народності» крізь призму кельтської гіпотези походження Русі

Дешко П. П.17

Походження Русі: критика норманської гіпотези

Дешко П. П.21

Охорона здоров'я дітей у шкільництві Волинського воєводства (1921–1939 рр.)

Доброчинська В. А., Переходько Н. М.23

Патріарше служіння Володимира (Романюка) в контексті становлення УПЦ Київського Патріархату (1993–1995 рр.)

Івахів Н. А.26

Усна історія незавершеної війни

Каленюк К. В.30

Жіночі обличчя визвольної боротьби: участь українок у національному русі ХХ століття

Кострікова А. Ю.35

Історія виникнення села Обарів та походження його назви

Старжець В. І., Красовський О. В.37

Усні свідчення як джерела вивчення Голокосту в Україні

Михальчук Р. Ю.41

Нематеріальна культурна спадщина Південної України у вимірі історичної пам'яті

Морошан Н. В.44

Російська агресивна політика в теоретичній спадщині Ярослава Стецька

Трофимович В. В., Трофимович Л. В.47

Проблеми шкільної освіти в період нацистської окупації України

Турович Б. М.52

Особливості роботи керівника пожежної охорони міста в УСРР у 1920-х роках

Харламов М. І., Чиркіна-Харламова М. А.55

НАПРЯМ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

Кватернарна історія як синтез соціального, політичного, етнічного та релігійного вимірів історичного процесу

Дешко П. П.59

Польська громада м. Рівне у міжвоєнний період (1921–1939 рр.)

Омельчак Т. А.61

Історичні витоки радикального ісламу: від хариджитів до сучасних течій

Яковець О. Є.64

НАПРЯМ 3. ПРОБЛЕМИ ВІЙНИ І МИРУ: ІСТОРИЧНЕ МИНУЛЕ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

1000 днів війни. Мій шлях

Бачевіч М. І.70

Реакція та мотивація країн Вишеградської групи на напад Росії на Україну

Богомолов А. Є., Марчук В. С.71

Hybrid warfare in the 21st century: historical continuity and contemporary threats	
Кострікова А. Ю.	75
Музею Миру» створений Степаном Якимовичем Дем'янчуком: його завдання у вихованні молоді та пропаганди ідеї миру	
Левдер А. І.	77
Історико-філософські обґрунтування ідей війни та миру	
Левицький В. О.	82
Переосмислення героїзму: воїн, захисник, миротворець (на прикладі російсько-української війни)	
Ліннік Ю. В.	87
Осмилення понять "війна" та "мир" в процесі глобалізації людства	
Лопацька Н. М.	92
«Мій рідний герой»	
Мельничук М. В.	96
Соціальний захист військовослужбовців: проблемні питання	
Падучак Б. В., Мішук І. В., Бондарець О. І.	97
Геноцидна риторика російського режиму	
Федорчук Д. О.	99
Роль миротворчих місій ООН в забезпеченні миру	
Чирук Г. Л., Старжець В. І.	103
Українська культурна ідентичність в умовах російської агресії	
Шевченко У. Ю., Лопацька Н. М.	107

НАПРЯМ 4. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В МЕТОДИЦІ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ ТА ГРОМАДЯНОЗНАВСТВА

Тематика роззброєння Європи після Другої світової війни в шкільному курсі історії

Бендарський І. Л., Старжець В. І.110

Рефлексія як важлива складова сучасного уроку історії

Данильчук В. Р.114

Правове та превентивне виховання здобувачів освіти Обарівського ліцею

Омельчук О. Р., Ляховчук Н. М., Зарічнюк Н. Р.116

Methodology of Developing Fiscal Literacy in Civic Education: Legal Aspects and the Role of International Tax Organizations

Іванова Р. Ю.120

Історіографія наукової спадщини І. П. Крип'якевича

Левдер А. І.123

Особливості розвитку шкільної історії та перших підручників початку ХХ ст.

Левдер А. І.127

Особливості навчання правознавства у ЗЗСО в умовах воєнного стану

Мейта С. П.130

Методика роботи з періодичними виданнями в історичних гуртках закладів позашкільної освіти

Селезень М. В., Добровичська В. А.133

Роль практичних занять у процесі формування критичного мислення школярів

Старжець В. І.136

НАПРЯМ 5. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В МЕТОДИЦІ НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ

Перспективи розвитку туристичної галузі в повоєнній Україні
Миронець Н. Р.140

Значення та роль соціальних мереж у навчанні географії
Пугач С. О.145

Інноваційні напрями вивчення географії туризму
Яковчук О. В.150

НАПРЯМ 6. ГЕОЕКОЛОГІЧНІ ТА КОНСТРУКТИВНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОБЛЕМИ І РАЦІОНАЛЬНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Інноваційні аспекти інфраструктури Харківської області в умовах воєнного стану
Борщ К. І., Яковчук О. В., Дерев'янка С. І.155

Екологічні наслідки урбанізації
Залуська М. В., Сук О. О., Поручинський В. І.160

Озерний фонд Ковельського адміністративного району
Крат М. А., Ільїн Л. В.163

Геохімічна оцінка донних відкладів та ресурсний потенціал озера Янівське
Мартинюк В. О.166

Застосування методів дистанційного зондування Землі для екологічної оцінки стану земель Тараканівської ТГ Дубенського району
Мерленко І. М., Федонюк М. А., Федонюк В. В.171

Сільськогосподарське землекористування Купчинецької територіальної громади Тернопільської області
Назарків Л. О., Гулик С. В.175

Тенденції змін кількості опадів у холодний і теплий періоди року у волинській області

Павловська Т. С.179

Використання сучасних технологій для моніторингу стану туристичних локацій

Ропало Г. М.184

Міжнародний туризм у політиці ЄС: інструмент м'якої сили та регіонального співробітництва

Скорина Т. М., Марчук С. В.187

Економіко-географічні особливості сільського господарства села Озерці Вараського району

Яремчук О. Я., Яроменко О. В.191

Промисловий комплекс Рівненської області в умовах воєнного сьогодення

Яроменко О. В., Козачок К. В., Макаревич В. О196

НАПРЯМ 7. ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ

Оваднівська ТГ Волинської області: туристичний потенціал історико-культурної спадщини індустрії гостинності

Єрко А. В., Мельник Н. В., Качаровський Р. Є., Яцуняк В. А. ...202

Ландшафтно-рекреаційний простір як елемент оновленого погляду на рекреаційне планування

Кожемякін Д. Ю., Прасул Ю. І., Сержантова Ю. Ю.207

Озера басейну річки Західний Буг у межах Ковельського адміністративного району та можливості їх використання в рекреаційній діяльності

Мар'юсик А. Ф., Ільїна О. В.211

Гендер і туризм: роль жінок в туризмі

Сочка Я. В., Миронець Н. Р.214

НАПРЯМ 7. ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ.

Єрко Андрій Віталійович,

кандидат географічних наук, докторант

Волинського національного університету імені Лесі Українки м. Луцьк

Мельник Надія Вікторівна,

кандидат географічних наук, доцент,

*доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи
факультету туризму, Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ*

Качаровський Роман Євгенович,

*магістр географії, старший лаборант кафедри економічної та
соціальної географії, географічного факультету Волинського
національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк*

Яцуняк Віктор Анатолійович,

*аспірант кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького
національного технічного університету, м. Луцьк*

ОВАДНІВСЬКА ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Трансформація місцевого самоврядування, що розпочалася з прийняттям у 2015 році Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [5], стала початком нового етапу розвитку територій, де завдяки чіткому формуванню нових адміністративних утворень – територіальних громад (ТГ), набуттю ними фінансової та правової свободи вдалося створити передумови для інтенсивного і прогресивного розвитку громад. Розраховуючи, в більшій мірі, переважно на свої ресурси громади для розв'язання соціальних та

економічних проблем розпочали пошук можливостей для ефективного розвитку різних напрямків економічного потенціалу. Одним із таких напрямків є сталий розвиток історико-культурної ресурсної бази громади, що створить передумови для залучення її об'єктів історико-культурної спадщини до галузі туризму та рекреації регіону, посилить можливості здійснення освітнього процесу, збільшить значення патріотичного виховання молоді, відтворить та відродить основні аспекти історичної минувшини територіальної громади.

Різноманітність та унікальна самобутність спадщини історії та культури зумовлюють високий рівень туристичної атрактивності ТГ, створюючи передумови для прогресивного та ефективного розвитку культурно-пізнавального туризму в контексті індустрії гостинності.

На території Волинській області створено й функціонує 54 громади, найбільше у Володимирському районі – 11, зокрема серед них й Оваднівська сільська ТГ. Вона утворена 29 жовтня 2017 року шляхом об'єднання населених пунктів Оваднівської, Білинської, Галинівської та Красноставської сільських рад тоді Володимир-Волинського та Гайківської сільської ради, а також приєднання у 2020 році Овлочинської сільської ради колишнього Турійського району. Адміністративний центр громади розміщується в с. Овадне Володимирського району. В складі громади перебуває 21 населений пункт, всі вони сільські. Площа ТГ – 354,0 км², населення (станом на 2024р.) – 5 921 осіб, 100% населення громади становлять сільські жителі. Густота населення – 22,53 осіб/км². До складу громади входять такі сільські населені пункти: Білин, Верба, Воля-Свійчівська, Гайки, Гевин, Галинівка, Замости, Красностав, Крать, Ліски, Людмільпіль, Маркелівка, Овадне, Овлочин, Охнівка, Писарева Воля, Руда, Свійчів, Ставки, Сусваль, Ягідне. Сформовано три старостинських округи: Білинський, Галинівський, Овлочинський [1; 3; 7].

Інформаційні матеріали Управління культури Департаменту культури, молоді та спорту Волинської ОДА свідчать, що на території громади знаходиться сім об'єктів історико-культурної спадщини, зокрема пам'ятка містобудування і архітектури та шість історії та

культури (табл.1). Діє пришкільний музей краєзнавчого напрямку у с. Галинівка. Народні художні промисли представлені осередком вишивки у с. Овадне [3; 6].

Таблиця 1

Об'єкти історико-культурної спадщини Оваднівської ТГ Волинської області [1–2; 4; 6].

<i>Назва об'єкта</i>	<i>Місце знаходження</i>	<i>Дата спорудження</i>
Пам'ятки містобудування і архітектури		
Василівська церква (дер.)	с. Красностав	1741-1903 рр.
Пам'ятки історії та культури		
Пам'ятник землякам	с. Гайки	1977 р.
Пам'ятник землякам	с. Красностав	1975 р.
Пам'ятник землякам, полеглим у Другій Світовій війні	с. Овадне	1975 р.
Братська могила землякам полеглим у Другій Світовій війні		1965 р.
Пам'ятник землякам	с. Овлочин	1975 р.
Пам'ятник землякам, полеглим у Другій Світовій війні	с.Свійчів	1973 р.

Виходячи із таблиці 1, можемо відмітити домінування пам'яток історії та культури (86 %), серед усієї історико-культурної спадщини. Єдиним об'єктом містобудування та архітектури є Василівська церква (рис.1) у с. Красностав. Значна їх частина включена в туристично-рекреаційні маршрути громади, деякі району, проте не всі.

Мал.1. Васи́лівська церква у с.Красно́став (дер.), 1741-1903 рр. [4; 6].

Незважаючи на невелику кількість об'єктів історико-культурної спадщини, наявний фонд дозволяє задовільнити потреби туристів у пізнавальному напрямку туристичної галузі.

Туристична атрактивність історико-культурної спадщини громади, має ряд проблемних моментів які потребують подальших перспектив, а саме: провести реставраційні роботи та брендово подати ключову пам'ятку – церкву у с. Красностав; розширити мережу музеїв громади; акцентувати увагу та здійснити практичні заходи по відродженню чи започаткуванню осередків народних художніх промислів; посилити промоційну кампанію об'єктів історико-культурної спадщини на туристичних виставках і фестивалях; внести наявні об'єкти у туристичні та екскурсійні маршрути громади, Володимирського району та Волинської області [2–3; 6–7].

Ефективне залучення можливостей історико-культурної спадщини ТГ сприятиме збільшенню потоку туристів, покращить і сприятиме розбудові туристичної та соціальної інфраструктури, відкриє можливості до нових туристичних проєктів, що підвищить дохід і вирішить соціально-економічні питання Оваднівської громади.

Література

1. Володимирська районна державна адміністрація. URL: <http://www.vvadm.gov.ua> (дата звернення 28.04.2025).
2. Карпюк З.К., Антипюк О.В., Качаровський Р.Є. Володимир-Волинський район Волинської області: туристично-рекреаційні ресурси прикордоння. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Географія»*. 2020. № 1/2(76/77). С. 69-77.
3. Оваднівська територіальна громада URL: <https://ovadnivska-gromada.gov.ua/> (дата звернення 28.04.2025).
4. Пам'ятки України. URL: <https://zabytki.in.ua> (дата звернення 27.04.2025).
6. Про добровільне об'єднання територіальних громад Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.91.
7. Управління культури Департаменту культури, молоді та спорту Волинської ОДА URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-kulturi-z-pitan-religiy-ta-nacionalnostey/1/>. (дата звернення: 26.04.2025).
8. Чир Н. В., Мельник А. В., Качаровський Р. Є., Антипюк О. В., Єрко І. В. Туристична інфраструктура Оваднівської сільської ОТГ Волинської області. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації : матер. Міжн. наук.-практ. інт.-конф. : зб. наук. праць*. Переяслав, 2019. Вип. 52. С. 37-40.

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ІСТОРІЇ, ГРОМАДЯНОЗНАВСТВА, ГЕОГРАФІЇ
ТА МЕТОДИК ЇХ ВИКЛАДАННЯ**

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

*20 травня 2025 року
м. Рівне, Україна*

*Підписано до друку 20.05.2025. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 9. Тираж 100.
Віддруковано з готового оригінал-макета.*

*Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

*вулиця Степана Дем'янчука, 4,
Рівне, Рівненська область, 33000
Телефон: +380362635085
Електронна пошта: mail@megu.edu.ua*